

Referat fra borgermøde den 28. august 2008 vedr. Gedser og Gedser Odde.

Antal fremmødte: 156

- 19.00 Sang v/Karen Ringsing – Gedser Odde sangen.
- 19.05 Velkomst og indledning v/udvalgsformand John Brædder – Vedlægges.
- 19.15 Programudarbejdelse – proces, form og indhold LAG-midler og ansøgning v/Bjørk Trøst Bigum, sbs-rådgivning – Bjørk talte om det overordnede omkring Områdefornyelse, programudarbejdelse, borgerinvolvering m.v..
- 19.30 Programudarbejdelse – projekter, proces og borgerinvolvering v/Marianne Reinhardt. Marianne Reinhardt talte om rammerne for processen, inddeling i projektområder og arbejdsgrupper og borgerinvolvering.
- 20.00 Gruppearbejde indenfor delprojekterne:
  1. Byen – havnen (havnearealer)
  2. Gedser Odde og Friisenfelt (området Gedser by, Sydspidsen)
  3. Gader og byrum (bymiljø – byforskønnelse)
  4. Sociale og Kulturelle aktiviteter (kultur og foreningslivet)
- 20.40 Indlæg fra grupperne.

Gruppe 1 /v Christian Frederiksen

- Det kan opsættes 2 "negerhytter" umiddelbart nord for lystbådehavnen (jeg forstod det som opholdssteder for turister og borgere, hvor man kunne sidde og nyde blikket ud over havet).
- Der kan etableres mindre hytter til småbåde umiddelbart nord for lystbådehavnen.
- Der er brug for flere opholdsfaciliteter for turister ved lystbådehavnen (andre hæftede sig dog ved, at sejlere blot fortrækker til deres båd, når/hvis de har brug for noget særligt).
- Der er brug for toiletfaciliteter (at toiletterne åbnes) for borgere i lystbådehavnen.
- Kan der skabes mulighed for flere cafeer og restauranter i lystbådehavnen?
- Ved lystbådehavnen bør den påtænkte badebro forlænges længere ud mod Rødsand.
- Den påtænkte badebro bør placeres nord for lystbådehavnen pga. de farlige strømforhold syd for lystbådehavnen, men kun hvis der samtidig kan etableres en sandstrand her, som fjerner tanget og dermed de meget generende lugtgener, der er på området umiddelbart nord for lystbådehavnen.
- Der bør etableres grusstier gennem det smukke naturområde på Kroghagen.
- Der er ikke nogen lystbådehavn i Marielyst. Gedser Lystbådehavn må kunne markedsføres som lystbådehavn for Marielyst.
- Gedser Remise: skal den blive eller ej? Der var nok også en opfattelse af, at det virkelig skulle være enten eller!
- Bil- og lastvognstrafikken bør føres om på den anden side af jernbanesporet ned mod færgelejet, så vejen ikke deler byen i samme grad.
- "Togskinnerne ødelægger alt!" Med så få passagerer og afgange, bør jernbanedriften helt indstilles og sporene fjernes.

Nogle af dem kan vi sagtens have en holdning til i ETE-afdelingen, men ovennævnte er i hvert fald nogenlunde, hvad der blev sagt.

Gruppe 2 v/Lisbeth Svarrer

Indkørslen til Gedser.

Deltagere ca. 20-25 personer

- At bygninger og udenomsarealer ved indkørslen forskønnes.
- At indkørslen til Gedser by bliver lavet således at man kører *ind i* Gedser og skal *dreje fra* til Scandlines.

Langgade/Sdr.Boulevard.

- Gedser lampen.
- Grønne træer på begge sider af vejen – så det bliver en alle`. Fx Acacietræer eller Rønnebærtræer.
- At der gøres noget så kørehastigheden nedsættes (evt. bump og eller skilte med lavere fart)
- At der videreføres fortov i venstre side på det sidste stykke på Sdr. Boulevard.
- Laves Lokalplan/bevare huse, statshusene.
- At blomsteropsatser (kaldes galgerne) fjernes.
- At der opsættes en pengeautomat.
- At der opsættes skraldespande (der er få).

Torvet (pladsen mellem kirken og busholdepladsen).

- At der plantes nogle store smukke træer og buske (dette vil give mere læ samt hygge kroge). Der opsættes flotte solide borde + bænke.
- At der bliver sat en stor flot tavle op med kort over Gedser samt oplysninger om hvad og hvor der er åbent, arrangementer.

Pladsen på Pr.Alexandrinegade.

- At der plantes store flotte træer, opsætte borde + bænke. Laves grillplads. Opsætte et par pavilloner, så man kan sidde i tørvejr og spise. En oase. At toiletterne istandsættes på pladsen og holdes åbne.

Skovgårdsstien ved børnehaven og det tidligere klubområde. (er bilfri)

- At der laves et stort dejligt område for byens børn og unge på hele området bag børnehaven: Strandlopperne og den gamle Fritidsklub. Der er lidt skov til den ene side samt åbne arealer på begge sider af Skovgårdsstien – så området er helt ideelt til børn og unge. Der er en mindre kælkebakke, som ønskes større.
- Det er ønskeligt at der bliver opsat nogle legeredskaber, at der fx laves en cross-cykel bane, at man snupper nogle ideer fra Knuthenborg Park m.h.t. tov i træer så børnene kan svinge sig i dem m.m. Opsætte borde og bænke. Grillplads. Overdækkede pavilloner – så man kan sidde og spise i tørvejr. Opsætte toilet. Vi vil gerne være en børnevenlig by.

Fiskergade.

- Der ligger en Branddam. Det er ønskeligt, at der bliver pænt og hyggelig. Opsætte 2-3 sæt solide bænke m. borde. Lave en åbning mellem træerne, så man kan se at pladsen må benyttes.

Andet

- At der opsættes flere bænke spredt rundt om i byen.
- At der fjernes ukrudt og slås græs oftere på offentlige arealer.
- Bedre/flere skilte op i fx Langgade (ofte ved turisterne ikke hvilken vej de befinder sig på).
- Skraldespande op rundt om i byen hvor der opsættes borde og bænke.
- Bygninger på Fiskerihavnen ønskes malet i samme farve, så de fremstår som en helhed på havnen.

Gruppe 3 v/ Bjørk Trøst Bigum

Punkterne/forslagene fra gruppe 3, sociale og kulturelle tiltag:

- Der skal etableres bedre forhold for byens turister, både de gående (med rygsæk), de cyklende og campisterne.
- Bedre tilbud med henblik på overnatning, f.eks. vandrehjem,
- En pengeautomat,
- En campingplads.

Der skal undersøges hvilket behov der er for et kultur- og aktivitetshus. Hvad skal det indeholde og kunne tilbyde?

Det skal undersøges, om der er et eller flere eksisterende huse i byen, hvor disse aktiviteter kan foregå.

De unge:

Det skal undersøges hvad de unge har behov for. Der kom forslag om et træningscenter, eb BMX cykelbane, en skaterbane.

Forslag om at byen fik en café, så borgere og turister kan købe en kop kaffe m.m.

Måske kunne det være et aktiveringstilbud, hvor der både var fast personale og folk i aktivering.

Et forslag var at genskabe forholdene fra ”Matador” i bygningen ved stationen, og lave en ”Boldts Café”.

Socialt tiltag for Unge.

Set med mine øjne er det *meget vigtigt*, at der *også* bliver gjort noget specielt for unge over 12-13 år. Det sidste 1-2 år er der en gruppe af de store skolebørn som ræser byen tynd på deres knallerter (ofte flere). De samles i små grupper og finder steder, hvor de kan opholde sig. Ofte er det på offentlige steder, så som busstoppestedet, bag naturskolen eller ved lystbådehavnen, hvor det til tider ender med hærværk/ at ødelægge ting, der hvor de opholder sig.

Dette kan muligvis skyldes *kedsomhed*.

Når vi nu påtænker at lave nogle tiltag i Gedser, så er det vigtigt, at de tiltag kan få lov til at stå urørt af hærværk. Jeg forestiller mig, at dette kan lade sig gøre, hvis der også kommer nogle tiltag for de unge, fx i form af at de unge får stillet et hus/skur/lokale til rådighed for fælles samvær. Det

må jo være det de ønsker, siden de samler sig på offentlige steder. Hvilket de vel også er nød til idet ganske få forældre kan/vil huse grupper af unge.

Jeg tænker, at man kan tilbyde dem et sted, hvor de kan samles – både sommer og vinter, (det behøver ikke være noget kæmpe stort – men indeholdende et fællesrum samt toilet og et lille udendørsareal), og gøre det lidt hyggeligt for dem der. Det vil være godt for de unge, at de ved hvor de kan mødes/finde hinanden – desuden ved forældrene så, hvor de kan finde deres unge. Byen som helhed vil højst sandsynligt kunne undgå en del hærværk/”ballade” som følge af dette, og måske kan det samtidig betyde, at de nye tiltag, som vi ønsker at gennemføre, kan stå ugeneret til glæde for alle.

Lisbeth Svarrer

Gruppe 4: v/ Carina Woolhead.

King: hvem ejer jorden ?
Gangsti fra byen til odden.

Randi Rasmussen: Kystsikring ude ved spidsen.

Hvorfor ikke lave det som natur og rive bygningen ned. Flytte aktiviteterne ind til Friisenfelt. Gl. bygning til Café og/eller det Sorte Museum. ”Flugten over Østersøen”, evt. med et lille tog, trappe ned til p-plads. Mulighed for at gå langs stranden. Op ved Sydstenen, en rundtur med natur.

Louis Hansen: Trappe ved P-pladsen findes allerede, men de er grimme.

Kai Drejer: Kystsikring. 5 år mere inden man får gjort noget, så er der gået 5 meter. Medbragt mappe fra Kystdirektoratet fra 2001.

Tove Hansen, Birkemosen; Der kommer virkelig mange turister og ser den lille havfrue. Sydstenen skal fremhæves og så skal der kystsikres. Formidling af Fuglestation.

Benny Steinmeyer:

Fuglestation vigtig, området ved sydsektionen og marinestationen skal fornyes.
Vandresti.

Ikke alle aktiviteter til Friisenfelt.

Frivillige – Fugleskovens folk kan sagtens trække turister – tysk, engelsk.

Åbent hus den 28. sept. Alle velkomne.

Kent Clausen ,formand for Riverside Jazzhus.

Nyt kulturhus på Marinestationen,

Jazzfestival, så de ikke behøver at tage til Femø, kaffe, te, øl.

Louis Hansen, tilflytter siden 1. juni. Der er et kulturcenter. Kom og lav arrangementer, fuglemøder. Er det for os selv eller for turisterne ? Det skal både komme os og dem til gode, så kommer turisterne igen. Oplevelser, p-plads, ordentlige forhold.

Nikolai: Der skal være noget kæmpestort på Odden, er der mulighed for brug af penge kommer turisterne. Man skal kunne købe noget.

Frode: Ordentlig infrastruktur til Gedser omfartsvej.

Kystsikring det allervigtigste. Man har råbt og skreget siden 2001.

Historien forsvinder med husene.

Ca 35 høfter, når det sker, så går det stærkt.

Brian Mikkelsen – krigshistorien vigtig – bevare historien fra den kolde krigs tid.

Flemming Søndergaard: Stevns koldkrigsmuseum, ulige blevet bevilget til Stevns.

Vigtigt at arbejde for kystsikring, men det er jo privat grund, så de skal .....

+ attraktivt for investorer – Realdania.

Kate: Kystsikring vigtig.

Hvis man kunne få et wellnesscenter, meget god beliggenhed og evt. kulturhus.

Til glæde for både turister og fastboende.

King: - bilkørsel. Man skal mærke blæsten, man skal ud at gå.

Gorm Larsen: Hvorfor ikke gøre det attraktivt at kysten forandrer sig.

Thyge Andersen, Naturkonsulent ved Gjedsergaard.

Gjedsergaard ejer ikke det hele. Staten ejer den jord hvor fuglestationen ligger. Men gården ejer det lille hus ved diget og ca 1000 m² kostald, som kan omformes.

Fyrtårnet er også et pejlemærke.

Fuglestationen ejes af skov- og naturstyrelsen.

Der var slet ikke nævnt i den indledende rapport, men det er meget vigtigt at indtænke

Fuglestationen, som kan indgå i partnerskaber.

Forsvarets bygninger er ikke ret gamle.

Andre dele er på vej væk og hvis vi får en bro over Femern bælt og så mandskabsbygningen.

Den kan anvendes i et par år, den er ikke en stor attraktion.

Fra Godsets side mener man, at det er naturen, som er attraktionen. Fuglestationen kan være center og så Friisenfelt efter 2023, hvor lejekontrakten for bygningen slutter for leje af grunden på Sydspidsen.

Louis. Der kommer virkelig mange turister på Odden. De kommer efter noget. Marinestationen ikke attraktiv, men på grund af naturen.

Kai Dreijer: retablere høfterne eller bygge nye. Havet tager i gennemsnit 1 meter om året. Vandet kan gå ind bag diget.

Benny: Ikke relevant at bruge LAG-pengene på kystsikring.

Tove Hansen: Nordens Sydligste punkt, Bygge noget som er fantastisk flot.

Hanne fra Turistinformation: Vi har prøvet at få noget op at stå igennem 8 år – og vi er altså ikke Skagen. Vi er Gedser.

Inga Rahbæk: Mener, at bygningen er superflot. Syntes det er så vigtigt at give folk en kunstnerisk oplevelse også på Sydspidsen.

Indlæg ved Ole Jacobsen, bylauget

Bylauget har følgende ønsker:

Sammenhæng mellem havn og byen

Indkørsel til Gedser forskønnes

Langgade – både vedligeholdelse: hos private og af kommunen på de arealer og de opgaver, som ligger under kommunen.

Udarbejdelse af Gedser-lampen til opstilling på Langgade – gerne helt til Odden. 1. etape selve Langgade – Maritim karakter.

En strandpromenade til Odden, der kan benyttes af alle.

Parkeringsplads i udkanten af byen – så byen ikke bruges til parkering for håndværkere.

At Forsvaret får ryddet op på Odden

At skrammel o. lign fra havet ryddes væk fra stranden

En attraktion på Odden i sammenhæng med naturen.

Indlæg fra en deltager

Opfordrede til at der kan opnås certifikat ved Danmarks og Skandinaviens sydligste punkt

Omfartsvej i Nykøbing nødvendigt - for trafikken fra Gedser – færgetrafikken
Kulturministeren Brian Mikkelsen efterlyser at kulturarven styrkes. Kold krigsperiode kunne tages op. (oplagt på i eller på Gedser Odde)

Indlæg fra en deltager

Kommunen misvedligeholder sine bygninger og pladser. Savner Østersøhallen under områdefornyelsen, som var med i forsøgsprojektet..

Svaret fra Kommunen var, at et områdefornyelsesområde kun kan omfatte et afgrænset område, normalt en del af en by eller en mindre by. Områdefornyelsen kan ikke klare alt. Det er et værktøj man kan gå ind med for at opnå støtte til en udvikling. Foreningslivet i Gedser kan styrkes med områdefornyelsen og dermed vil det også give noget indirekte til hallen, men der kan ikke bruges penge til noget fysisk i Østersøhallen.

Afslutning

Marianne Reinhardt gennemgik den videre proces og deadlines for programudarbejdelse og LAG-ansøgning

September – oktober ansøgning til LAG (1. nov. Deadline for LAG ansøgning).

September – november - udarbejdelse af program i samarbejde med arbejdsgrupper og Styregruppen.

Medio november - Borgermøde

December – januar – politisk behandling

1. februar deadline for indsendelse af program

John Brædder sluttede af med følgende bemærkninger:

Der skal ske noget i og omkring Gedser Remise – for at den kan bevares.

Der skal være noget for turister i byen og sammenhæng mellem byen og havnearealer skal være mere attraktive.

Der skal være noget der leder folk til Sydspidsen

Pengeautomat, som der er nævnt, må vi kunne få i Gedser

Har savnet oplæg om et fyrtårn-projekt – det kan være omkring geologi, klima og attraktion omkring sydligste punkt og barsk natur.

Styregruppen fornemmeste opgave er at opnå, at der er noget andet på Sydspidsen end der er i dag.

Der skal være noget at komme efter næste sommer.

Der er begyndt at komme flere msk. på Sydspidsen – måske et resultat af, at der nu er taget fat. Vi har fuglestationen som et aktiv og vi har positive tilkendegivelser fra Friisenfelt.

Roste indlægget fra bylauget – vigtig at stå sammen.

Gedser er ikke så ringe endda! .

Borgermødet sluttede ca. kl. 21.30

Den 5. sept. 2008

Marianne Reinhardt